

ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΤΙΚΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ» ΙΩΑΝΝΙΝΑ

* ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2000 * ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 88 * ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 * Δ/ΝΣΗ: ΔΟΔΩΝΗΣ 7 Τ.Κ. 45221 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Ο Άτυπος Φορέας Ανάπτυξης των Καλαρρυτών

Ο Άτυπος Φορέας Ανάπτυξης των Καλαρρυτών ιδρύθηκε στη Λάρισα στις 9 Φεβρουαρίου 1985 σε ειδική συνεδρίαση της Κοινότητας Καλαρρυτών και των Συλλόγων και Συνδέσμων της εποχής εκείνης.

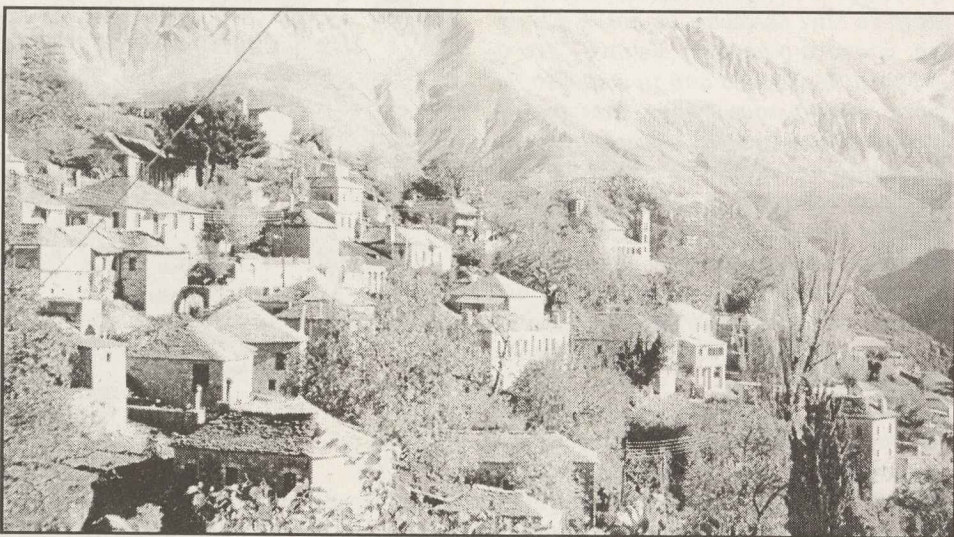
Στην πορεία του συνεδρίασε πολλές φορές άλλοτε μεν στο χωριό μας και άλλοτε στις πόλεις που είχαν την έδρα του οι Σύλλογοι που ανελάμβαναν κάθε χρόνο την προεδρία του Φορέα.

Το άρθρο μας αυτό δεν έχει σκοπό να απαριθμώσει ή να κρίνει τα πεπραγμένα του Άτυπου Φορέα κατά τη 15ετία που πέρασε. Γιατί αυτό ασφαλώς θα αποτελέσει θέμα άλλου άρθρου μας.

Σήμερα επιθυμούμε να κάνουμε δύο σημαντικές προτάσεις προς τα μέλη του Άτυπου Φορέα.

1. Όλες οι συνεδριάσεις του Φορέα θα πρέπει να γίνονται στο χωριό μας, τους ιστορικούς Καλαρρυτές. Ήδη οι συγκοινωνιακές συνθήκες έχουν βελτιωθεί αρκετά, χάρις στο ενδιαφέρον της Πολιτείας και ασφαλώς δεν υπάρχει κανένα εμπόδιο ακόμη και τους χειμερινούς μήνες. Οι συνεδριάσεις στους Καλαρρυτές θα εξυπηρετήσουν πολλαπλά τους σκοπούς του Φορέα, γιατί θα δίδεται η ευκαιρία στους συνέδρους να έρχονται σε άμεση επαφή με τα προβλήματα του χωριού και να έχουν πλήρη εικόνα αυτών. Έτσι θα, μπορούν να κάνουν πιο αντικειμενικές προτάσεις και να συμβάλουν στη λύση των προβλημάτων του χωριού μας.

2. Ο Φορέας πρέπει να συζητά όλα τα σοβαρά προβλήματα του χωριού και να λειτουργεί

Το ιστορικό και όμορφο χωριό μας το Φθινόπωρο του 2000

σαν συμβουλευτικό όργανο της εκάστοτε Κοινοτικής Αρχής.

Τα μέλη, των διοικητικών συμβουλίων, που αποτελούν το Φορέα, είναι εκλεγμένα με δημοκρατικές διαδικασίες και ασφαλώς έχουν και λόγο και προτάσεις για τα διάφορα προβλήματα, του χωριού ή τις παραλείψεις της Κοινοτικής Αρχής ή της τυχόν.

Δεν είναι δυνατόν κάθε φορά, όταν συνεδριάζει ο Φορέας μερικά από τα μέλη του να φέ-

ρουν προς συζήτηση θέματα που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης, για το καλό του χωριού και μερικά άλλα να αρνούνται τη συζήτηση με το αιτιολογικό ότι δεν τα προβλέπει το καταστατικό του άτυπου φορέα.

Έτσι λοιπόν από σκοπιμότητα και αδιαφορία ή για να μη ταραζούμε τα λιμνάζοντα νερά μένουν επί χρόνια χωρίς τη δέουσα αντιμετώπιση τα παρακάτω θέματα:

1. Η απομάκρυνση των σφαγείων από το κέ-

ντρο του χωριού.

2. Το θέμα των ιδιοκτησιών των κατοίκων

3. Το γεγονός ότι το παραδοσιακό χωριό μας, έχει γίνει μωσαϊκό από πολεοδομικές απόψεις.

4. Το θέμα της καθαριότητας του χωριού.

5. Το θέμα της κυκλοφορίας ζώων μέσα στο χωριό και σε περιοχές εκτός χωριού, που απαγορεύεται

6. Η άμεση επισκευή, του κληροδοτήματος ΚΩΣΤΑΔΗΜΑ και της ιστορικής Καισαρείας, στους Καλαρρυτές

7. Η συνέχιση των εργασιών, για την αποπεράτωση του Πνευματικού Κέντρου Κηπίνας

8. Η δημιουργία υδροηλεκτρικών φραγμάτων στους παραποτάμους του Αράχθου, στην περιοχή μας, που θα αλλοιώσουν το όμορφο φυσικό περιβάλλον.

Όλα τα χρόνια από της ίδρυσης του Φορέα (1985) έχουμε αναλωθεί σε ατέρμονες συζητήσεις για την τουριστική ανάπτυξη του χωριού (δρομολογήθηκε ήδη από την Πολιτεία και σύντομα θα γευτούμε τα αποτελέσματά της), για την ανύπαρκτη και αναποτελεσματική Εταιρεία Ανάπτυξης των Καλαρρυτών, ή παίρνουμε αποφάσεις που δεν υλοποιούνται (θέμα σφαγείων).

Θα πρέπει ο Άτυπος Φορέας, για ν' αποκτήσει οντότητα και να προσφέρει υπηρεσίες στους Καλαρρυτές, ν' ασχοληθεί μ' όλα αυτά τα θέματα και με όσα κατά καιρούς αναφέρονται και απαιτούν συλλογική λύση και κοινή αντιμετώπιση.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Στην αυλή του πατρικού

Τα πρώτα του γράμματα ο Οδυσσέας τα έμαθε στο 'ονομαστό Δημοτικό Σχολείο στο κεφαλοχώρι της Πίνδου: Καλαρρυτές. Πολλά παιδιά, επιμελή, με προκοπή στα μαθήματα. Πολλοί δάσκαλοι, ευπρεπείς, χορτάτοι από γράμματα. Ο χρόνος δεν σβήνει από το μυαλό του τα ονόματά τους: Κατσάνος, Ανθούλα, Κίτσης, Σεβαστή. Πώς να ξεχάσει την γλυκύτατη νηπιαγωγό Αθηνά με την απέραντη αγάπη για τα παιδιά και το ατέλειωτο γέλιο από το φωτεινό πρόσωπό της.

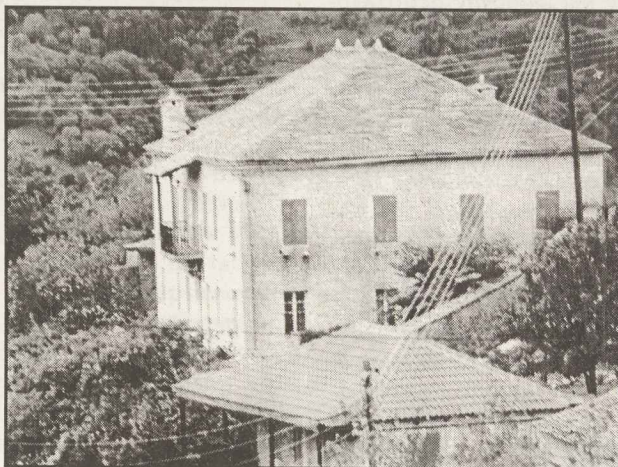
Τα λόγια των διαπρεπών διδασχών ηχούν ακόμα στο είναι του: "Το σχολείο και η Εκκλησία μας κάνουν προκομμένους. Η εκκλησία μας μαθαίνει το δρόμο του Θεού. Το σχολείο μας μαθαίνει γράμματα. Μόρφωση σημαίνει: Πνευματική και ηθική καλλιέργεια. Για τούτο τα γράμματα τὰ 'παν 'του Θεού τα πράματα". Το Γένος χρειάζεται σωστούς ανθρώπους". Οι διδασχές αυτές δεν βγαίνουν από το κεφάλι των διδασχών, αλλ' απ' την καρδιά, γι' αυτό άγγιζαν τις καρδιές των παιδιών.

Το μεσημέρι τα παιδόπουλα ροβολούσαν ολάκερο μελισσολοῖ στους λιθόστρωτους δρόμους, τρέχοντας και φωνάζοντας χαρούμενα κι ευτυχισμένα. Οι μανάδες όρθιες στα πεζούλια και τις αυλό-πορτες καμάρωναν και χαίρονταν τον ερχομό τους.

Γράφει ο
ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ
τ. Λυκειάρχης

Η ζωή ήταν καθρέφτισμα μοναδικών στιγμών! Μετά το δημοτικό σχολείο των Καλαρρυτών ο Οδυσσέας βρέθηκε απ' την ανάγκη στο λαβύρινθο της Αθήνας. Εκεί τον περίμεναν περιπέτειες: το στοιχείο του άγνωστου, η φτώχεια, το βαθύ παράπονο της μοναξιάς μέσα σε τόσο κόσμο! Ο Θεός είναι μεγάλος! Βρήκε δουλειά σε φούρνο Ηπειρώτη. Δεν βρήκε αυτό που διψούσε η καρδιά του: Τα γράμματα. Μέσα στο χρόνο, έμαθε για τη λειτουργία νυχτερινών σχολών, που είχε ιδρύσει ο μεγάλος μας συγχωριανός Λάμπρου. Κανόνισε με το αφεντικό του, και γράφτηκε. Δουλειά, διάβασμα, Εκκλησία, μέρεψε και βρήκε ο Οδυσσέας το μονοπάτι του. Αλάργα από τον κακό δρόμο και βαδίζοντας την ανηφόρα της προκοπής το Καλαρρυτιόπουλο με όπλο την ευχή της μάνας και την ευλογία του Θεού τέλειωσε τη Νομική Σχολή του φημισμένου Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το αφεντικό του δεν το ξεχώριζε από τα παιδιά του. Μετά τη λήψη του πτυχίου του το έκανε παιδί του δίνοντας του την κόρη του την Ασπασία. Έγινε ο γάμος στο χωριό με τα ήθη και τα έθιμα του τόπου μας. Τα στέφανα τα άλλαξαν στον Αϊ - Νικόλα. Στο κατάλληλο σημείο φώναξε όλο το χωριό, την πατροπαράδοτη ευχή "Ζωή". Βούιξε η εκκλησία απ' τη χαρά τόσων νοματιών. Ακολούθησε τρικούβερτο

Σπίτι του χωριού μας.

Κλασικό δείγμα παραδοσιακής Αρχιτεκτονικής

γλέντι που άφησε εποχή. Τα τραγούδια, οι χοροί, οι στολές, η ευπρέπεια, η τάξη, τα πάντα είχαν κάτι το μεγαλόπρεπο: Λαμπρότητα, μεγαλείο, λάμψη, επιβλητικότητα και υποβλητικότητα. Οι χωριανοί, συγγενείς των νεόνυμφων δεν ήταν θεατές αλλά συντελεστές, βασικά μέλη, της επιτυχίας του γάμου. Το γλέντι κράτησε μέχρι τη Δευτέρα το πρωί. Μέσα στη νύχτα δεν ακούγεται παρά το ανάλαφρο δημοτικό τραγούδι που το ζωντανεύουν αυθεντικά οι χωριανοί στη χαρά του Οδυσσέα.

Μετά το γάμο ο συγχωριανός μας με την καλή του εγκαταστάθηκαν στην Αθήνα.

Η μάνα του γαμπρού τόχε να το λει. "Ο Οδυσσέας μου θα πάει μπροστά, γιατί τη γνιοιάζεται τη δουλειά κι είναι τίμιος". Ο ήλιος της Πουλιάνας αντίκρια, βασιλεύοντας, της κοκκινίζει το περήφανο πρόσωπο και σπάει τις αχτίδες του γύρω γύρω απ' το Γιαννιώτικο μαντήλι της απ' το Νούσια.

Με την Ασπασία ο Οδυσσέας έφερε στον κόσμο μεγάλη φαμίλια. Τα παιδιά ήρθαν με τη σειρά τους και την ευλογία του Θεού, να αναστηθεί το σπίτι και το γένος μας. Δυνάμωσε η οικογένεια. Ζύγιαζε στην καρδιά των γονιών, των συγγενών, των συμπατριωτών, ως χίλιες φαμίλιες. Δυναμικό κομμάτι της ρωμιούσης. Στον ουρανό της φαμίλιας κομμάτι μάλαμα τα παιδιά: Ο Παναγιώτης, ο Βασίλης, ο Διομήδης, ο Νικόλας, η Μαρία, η Τσέβω, η Αντιγόνη, η Ρέα και ο Θανάσης.

Λένε κι είναι σωστό: "Οι μέρες διαβαίνουν δύσκολα, τα χρόνια εύκολα"! Έτσι έγινε και στην οικογένεια του μεγαλοδικηγόρου πλέον των Αθηνών Οδυσσέα. Οι έγγονοι της

ζωής, οι δουλειές, τα σχολεία, όπως θες πέστο, τους κρατούσαν στην Αθήνα. Στο κεφαλοχώρι μας Καλαρρυτές οι γονείς του Οδυσσέα ζούσαν μέχρι τελευταία που ο Θεός τους κάλεσε κοντά του. Εργατικοί, τίμιοι και αξιοπρεπείς άνθρωποι. Χαρά κι απαντοχή τους ο Οδυσσέας και τα παιδιά του. Δόξα τω Θεώ τα χάρηκαν όλα στο χωριό πριν αποχαιρετήσουν αυτόν τον κόσμο και ήταν ακόμη στα πόδια τους.

Καλοκαίρι, ζέστη, καυσαέριο, αφόρητη η ζωή στην πρωτεύουσα. Ο Οδυσσέας με τη φαμίλια του αποφάσισαν ν' ανέβουν στο αρχοντοχώρι Καλαρρυτές για παραθερίση και να κάνουν και το μνημόσυνο των γονιών.

Έφτασαν στο χωριό πρωί. Μόλις αντίκρισε από το γέφυρα του δρόμου το σπίτι του ο Οδυσσέας δεν κρατήθηκε, δάκρυσε. Μέσα του άκουσε τη γωνή της μάνας που τον καλωσόριζε, όταν γύριζε απ' τα ξένα. Την τελευταία φορά, μόλις έφτασε στην αυλή το μοναχό της, η μάνα ξέσπασε:

- Οδυσσέα μ' λεβέντη μου, ήρθατε. Καλώς τα. Ασπασία μ' κούκλα μου. Παναγιώτη, Βασίλη, Διομήδη, Νικόλα, Μαρία, Τσέβω, Αντιγόνη, Ρέα, Θανάση, Παλικάρια μ'. Μου γεμίσατε χαρά το σπίτι. Δεν έχω νερό η έρμη. Να πεταχτώ στο Παράσχη.

- Κάτσε μάνε, θα πάρει η Τσέβω.

Δεν άργησε η Τσέβω να φέρει με τη βουτσέλα κρύο νερό, που με το βύσσινο της γιγιάς δρόσιζε απέραντα της καρδιάς όλων. Ο γέροντας πατέρας γυρνάει απ' το χωράφι. Μπαίνει στην αυλή και βλέπει, τι να δει, σωστή ανάσταση. Από χαρά δακρύζει, τα μάτια του στάζουν, η καρδιά του αγγάλλεται, οι αγκαλιές των παιδιών του τον ανεβάζουν ψηλά, πολύ σε μοναδικές στιγμές ευφροσύνης.

Όλα αυτά σιωπηρά, στην αυλή του πατρικού του Οδυσσέα. Η ημέρα γίνεται χαρά, πέταγμα καρδιάς!

Ο ήλιος είχε ανέβει στην Κακαρότσα της Πίνδου τρεις γκλίτσες. Η φωνή του γέροντα πατέρα βροντερή και στέρεη ακούγεται μετά τα αγκαλιάσματα.

- Καλώς ήρθατε, ο Θεός να σας έχει καλά, μας γεμίσατε ευτυχία!

- Καλώς σας βρήκαμε, πάντα να ανταμώνουμε, καλά γεράματα.

- Τι καθήσατε στην αυλή, περάσατε σπίτι, στο σαλόνι Καλό να 'χετε, μας ζεστάνετε την καρδιά, καλό να 'χετε. Έλεγε και ξανάλεγε η μάνε, η γερώντισσα, η χρυσοχέρα μάνε του Οδυσσέα.

Αυτά θυμήθηκε ο Οδυσσέας και έκλαψε, έκλαψε με χοντρό και θερμό δάκρυ.

- Τι έχεις Οδυσσέα, ρώτησε αλαφιασμένη η Ασπασία, ενώ τα παιδιά είχαν προχωρήσει κι είχαν φτάσει ευτυχισμένα και χαρούμενα στο πατρικό.

- Τίποτα, είναι στιγμές που η συγκίνηση, το έντονο συναίσθημα, μιλάει χωρίς λόγια. Καλό είναι να μη καταστρέφουμε το μεγαλείο του!

ΠΟΙΗΣΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΣΑΤΣΟΥ

Ανάβαση

Α'

Για σένα έχτισα ένα σπίτι
Από αγκωνάρια.
Για σένα έχτισα ένα σπίτι
Από αγάπη.
Τόχτισα απόμερα,
Μην το μολέσουν μάτια
ξένα.
Όταν πεθάνω
Θα πας εκεί, για να
κουρνιάσες
στις στίχων μου τον ί-
σκιο.
Το απόσταγμα θα μένει
της ψυχής μου
εκεί ολοζώντανο,
να σε χαϊδεύει.
Δίχως ν' ακούγεται,
εσύ θ' ακούς και μέσα τη
φωνή της
απ' ότι είναι θνητό καθα-
ρισμένη.

Τα χέρια μου, που σ' α-
γκαλιάζανε,
θα σε τυλίγουνε,
τα χέρια μου τα' αληθινά
που είναι από έρωτα και
σκέψη.

Και όταν η ώρα σου η
στερνή σημάνη,
στην απαλότη τα πάνω
της ψυχής μου
θα πλαγιάσες
και θα είναι ήσυχος ο ύ-
πνος σου
μέσα στο στίπι πουχτίσας
με την αγάπη μου,
ο ύπνος σου
μεσ' στην ασάνατη ψυχή
μου.

Β'

Πέρασαν μήνες...
Ανοίγω το παράθυρό
μου
λίγο πριν φέξη.
Το μήνυμά του φθινο-
πώρου...
Στα πλαστικά σου χέρια
μέσα
πλάστηκεν η ψυχή μου
...
Μηνύματα καινούργια
μούρχονται
από τα δέντρα
κι απ' τα' αυγινόν αγιάζι.

Φέξαν τα χρώματα
δυνάμωσαν τα τιτίβισμα-
τα
στον κήπο.

Θυμάμαι, δε θυμάμαι,
τα' αρχαία τα μισή.
Σα φιλικά χαμογελάει ο
θάνατος
στο τέρμα εκεί του δρό-
μου.
Σαν λέω: Είσαι μακριά
μου,
δεν λέω την αλήθεια.
Είσαι κι απ' την αφή μου
πιο κοντά
κι από τη σάρκα μου.

Όπου κι αν είσαι τώρα,
εκεί που είσαι, δεν είσαι.
Μέσα στον άπιαστο πυ-
ρήνα του εαυτού μου
ακούω το χτυποκάρδι
σου.
Γι' αυτό και δε σε χτριά-
ζομαι.
Έχω τη λεύκα μπρός
μου
και του βουνού την ήρε-
μη καμπύλη,
το γοργοπέρασμα ενός
χελιδονιά
και σε συλλέγω από όλα
τούτα και σε πλάθω.

Πέρασαν μήνες.
Πόσον επλάτυνες, αγά-
πη μου!
Μόλις που σε χωράει ο
ορίζοντας,
μόλις που σε χωράει ο
κόσμος.
Συγχέεσαι με το αόρατο
το Πάν
και με την άρρητη ου-
σία του.

Να φτάσαμε άραγε στο
τέρμα;
Στο τέρμα όλων των τερ-
μάτων;
όπου τα πάντα πρέπει
να να κλείσουν τα φτερά
του
και να κουρνιάσουν οι
ψυχές
μεσ' στην αιώνια νύχτα;

Γ'

Μόνο λίγες στιγμές,
πριν βασιλέψη ο ήλιος
έφθασες
και χαμογέλασαν τα μά-
τια σου

μέσα στην αμφιλόκη
γαλάζιον αντιφέγγισμα
στερνό,
πριν απ' τη νύχτα,
ειρήνης μήνυμα
κι αγάπης θέλημα.
Γιατί ήρθες;
Σ' έστειλε ο Θεός;
Ή μήπως είσαι η τιμω-
ρία,
που δεν την έζησα τη
ζωή
ως το προστάζει ο νό-
μος της αγάπης;

(Ντρέπομαι για τα χέρια
μου,
που δε χαίδεψαν το
κορμί σου)
Ή μήπως σ' έστειλε ο
Θεός
για να πεθάνω ευδαίμο-
νος
μεσ' στο άρωμά σου,
ευδαίμονας,
γιατί μαζί σου άγγιξα
τον έσχατο το στόχο,
"επέκεινα και της ου-
σίας";

Στον τόπο μας με 28η Οκτωβρίου 1940

Η 28η Οκτωβρίου 1940 είναι η εθνική μιάς επέτειος, επέ-
τειος του ΟΧΙ.

Είναι η δεύτερη, μετά την 25η Μαρτίου, εθνική μας γιορ-
τή.
Όταν λέμε Εθνική γιορτή, τι εννοούμε, για να ξέριζουμε,
να έχουμε επίγνωση, ακριβή και ευσυνείδητη γνώση, τι λέ-
με.

Η Εθνική εορτή είναι η επέτειος (=ημέρα κατά την οποία
συμπληρώνεται χρόνος ή χρονιά από κάποιο σημαντικό γε-
γονός) γεγονός μεγάλης σημασίας για το έθνος (κυρίως
ανεξαρτησίας, απελευθέρωσης κ.λ.π.) η οποία εορτάζεται
με επίσημο τελετουργικό τρόπο (δοξολογίες στις εκκλησίες
μας, παρελάσεις κ.λ.π.)

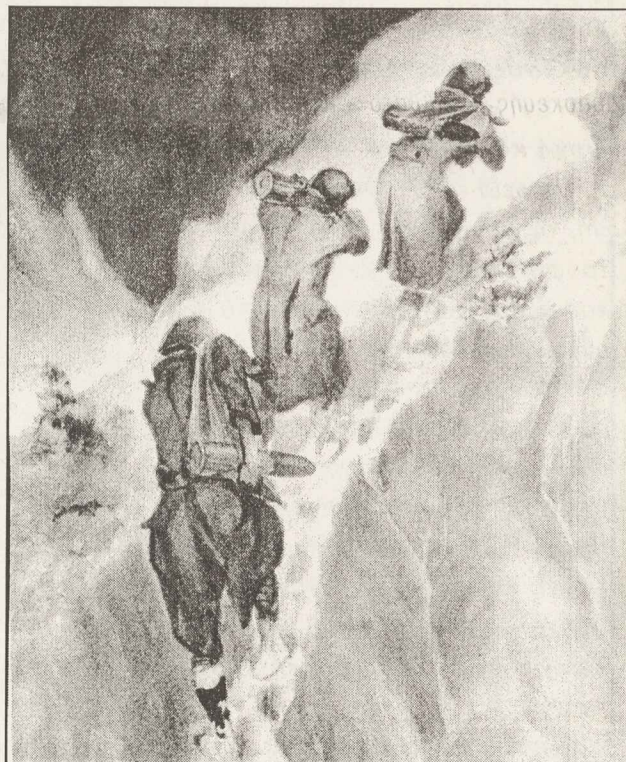
Τι έγινε την 28η Οκτωβρίου του 1940; Αυτό όλοι το ξέ-
ρουμε. Παρά ταύτα χρήσιμο είναι να το θυμηθούμε.

Ο δικτάτορας της Ιταλίας Μπενίτο Μουσολίνι ζήτησε
από την Ελλάδα, και συγκεκριμένα από τον τότε πρωθο-
πουργό της χώρας μας Ιωάννη Μεταξά, να παραδοθεί. Ο
πρωθυπουργός, ερμηνεύοντας την απόφαση και την θέληση
όλου του Ελληνικού λαού, απάντησε "ΟΧΙ", που έμεινε
στην Ιστορία. Η Ιταλική κυβέρνηση κήρυξε τον πόλεμο κα-
τά της Πατρίδας μας και έστειλε στα βουνά της Ηπείρου,
στα ελληνικά σύνορα με την Αλβανία τις πάνοπλες φασιστι-
κές της μεραρχίες.

Ο εχθρός οπλισμένος σαν αστακός, οι Έλληνες στρατιώ-
τες σχεδόν άοπλοι ή με οπλικά μέσα στοιχειώδη. Η αντί-
σταση των Ελλήνων υπήρξε μεγίστη, γιατί το δικίο πολε-
μύς το άδικο, η ελευθερία την τυρανία, η ηθική την βαρ-
βαρότητα.

Στην εποχή μας, δεκαετίες από το 1940, το Πανελλήνιο
γιορτάζει με περηφάνεια, ενθουσιασμό και συγκίνηση την
28η Οκτωβρίου ημέρα θυσιών για να κρατηθεί ο τόπος
μας ελεύθερος, ανεξάρτητος, ανεξάρτητος!

Αυτές τις θυσίες, τα νιάτα που έδωσαν τη ζωή τους στα
Ηπειρωτικά βουνά, τους ανάπηρους που άφησαν στις πλα-

ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ 1940

Οι ηρωίδες της Πίνδου

γιές και τα διάσελα κομμάτια από το σώμα τους οφείλουμε
να τους τιμούμε, όχι μόνο με εκδηλώσεις γιορτασμού, αλλά
και με τις καθημερινές συμπεριφορές μας, που οφείλουν
να είναι ευκρίβεις για τα άγια χρώματά μας και τους συναν-
θρώπους μας!

Τα παραλειπόμενα του δρόμου

Να συνεχίσουμε ... Γράφω να συνεχίσουμε, γιατί το
έχουμε γράψει και δεν θα πάψουμε να το γράφουμε,
να το βροντοφωνάζουμε, να το διακηρύτουμε μ' όλη
τη δύναμή της ψυχής μας για τα δύο βασικά θέματα
του αυτοκινητοδρόμου Ιωαννίνων Καλαρρυτιών που ί-
σως θεωρούνται ευκολονόητα και όμως δεν είναι. Τα
θυμίζουμε με πόνο ψυχής:

1. Τα στηθαία: δηλαδή τα σιδερένια προστατευτικά
κατασκευάσματα του δρόμου, όπου είναι επικίνδυνος
ο δρόμος, για να αποφύγουμε το κακό. Είναι θέμα ζω-
τικό αναφέρεται στη ζωή, στην ασφάλεια κινήσεως
των κατοίκων της περιοχής και των πολλών επισκε-
πτών του κεφαλοχώριού μας Καλαρρυτιών. Να συνεχι-
σω τι να γράφω για την αξία της ζωής; Δεν είναι γνω-
στή; Είναι γνωστό επίσης, ότι θέμα των στηθαίων στο
δρόμο Ιωαννίνων - Καλαρρυτιών είναι παλιόγνωστο
στοιχείο υπεύθυνος.

2. Η διαπλάτυνση του δρόμου σε ορισμένα τμήματα

Τον Θεό δεν τον φοβάται;

Σε κάθε εποχή και στη δική μας
υπάρχουν άνθρωποι και παλιάν-
θρωποι. Η οροθεσία των μεν και
των δε, είναι δυσχερής, δύσκολη.
Γενονός είναι ότι υπάρχει έντονη
διαμαρτυρία απ' όλους με πιά υ-
ψηλούς τόνους φωνής από τους
παλιανθρώπους, για το τέλμα, την
κοινωνική κατάντια. Η συνήθης
φράση που λέγεται συχνά με α-
πελπιστικά χρώματα είναι: «χάλα-
σε η κοινωνία». Ο καθένας ας πά-
ρει διακριτικά τη θέση του στο ζέ-
ον πρόβλημα.

Ποιός είναι ο άνθρωπος; Σα-
φώς ο καλός άνθρωπος. Με άλλα
λόγια ο ανώτερος άνθρωπος είναι
αυτός που δεν καταδέχεται μικρό-
τητες, μνησικακίες, ποταπή συ-

μπεριφορά. Είναι ο αγωνιστής στη
ζωή που διαθέτει ήθος και ευπρέ-
πεια. Το φέριμο, η διαγωγή, οι
συναλλαγές του εκφράζουν την
ουσία, την αρχοντιά της ύπαρξής
του.

Ίσως ρωτηθεί πόσο είναι οι
άνθρωποι, οι ανώτεροι άνθρωποι;
Ο καθένας ας έχει την άποψή του.
Ένα είναι βέβαιο: Υπάρχουν γι'
αυτό η κοινωνία μας δεν βουλά-
ζει. Αυτοί μας κρατούν στα πόδια
μας! Ανώτεροι άνθρωποι είναι οι
αξιοπρεπείς στις συμπεριφορές
τους!

Κοντά στον ανώτερο άνθρωπο
υπάρχει ή ίσως αφθονεί ο είδος
των παλιανθρώπων. Παλιάνθρω-
πος είναι ο ακοήθης άνθρωπος ο

αχρείος. Δηλαδή ο φαύλος, αυτός
που έχει κακό χαρακτήρα. Ακό-
τι κάνει; Απλά το κακό, ζημιά σε
βάρος των συνανθρώπων του. Σε
ποιά περνούμε; Σε όλες, ακόμη και
εκεί που δεν το χωράει το μυαλό
σου.

Ο κακός άνθρωπος δεν φοβά-
ται κανέναν, χαιρείται να κάνει ζη-
μιά κακό δυστυχία. Είναι θηρίο με
προβιά προβάτου. Ίσως ερωτήσε-
τε; Τον Θεό δεν τον φοβάται; Η α-
πάντηση στη διακριτική σας ευχέ-
ρεια.

-Υπάρχουν τέτοια λουλούδια
στο χωριό μας;

-Όχι.

Αυτά τα γράφουμε για να μην
εμφανιστούν.

τους ανθρώπους μας Τριήμερο στο χωριό

Στην ομορφιά, στη γαλήνη, στο
ξεκούραστο τριήμερο (Απόγευμα
Παρασκευής - Σάββατο - Κυριακή)
βρίσκουν πολλοί φίλοι των Καλαρρυ-
τιών, κυρίως Αθηναίοι, τον εαυτό
τους ζούν, χαιρόνται, ξεκουράζο-
νται, ανανεώνονται.

Ένας φανατικός φίλος του χωρι-
ού μας, Αθηναίος, μου έλεγε: Παρα-
βέτω την κουβέντα μου.

-Έρχεστε συχνά στο κεφαλοχώρι
μας Καλαρρυτιών; (Η κουβέντα γίνε-
ται κάτω απ' τον πλατανο της βρύσης
της Τσάρας)

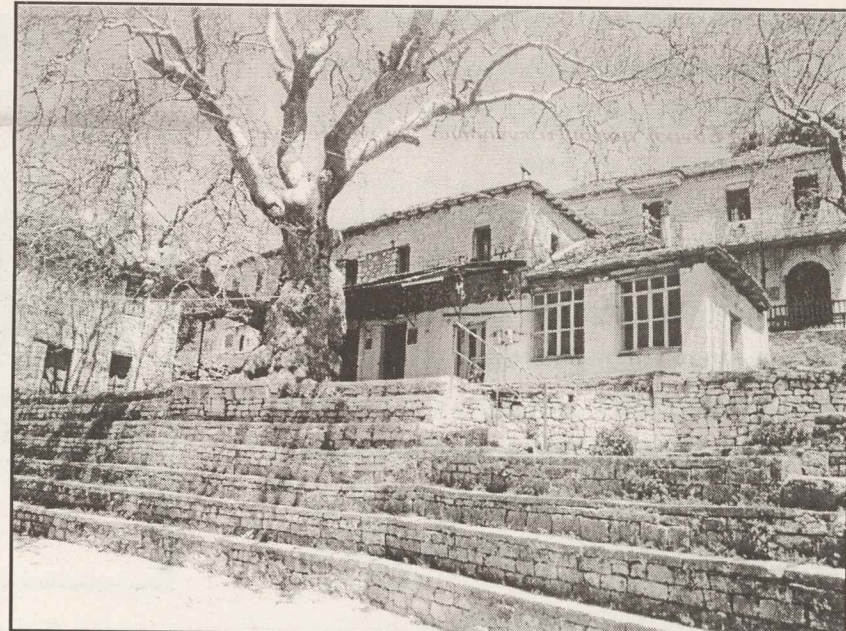
-Συχνότατα, χειμώνα, καλοκαίρι.

-Και το χειμώνα;

-Τότε οι Καλαρρυτιέες έχουν τις
μεγάλες ομορφιές τους, την ιδιαίτε-
ρότητά τους, κάτι το ξεχωριστό, το
εξαιρετικό, το μοναδικό, κοντολο-
γίς, το κάτι άλλο.

Μετά βρίσκω απ' όλα ξενώνες,
φαγητό, ωραίους ανθρώπους χαιρέ-
σαι ανθρωπιά, φιλική διάθεση, φιλο-
ξενία. Εδώ αγαπητέ μου ζει ο Ξένιος
Ζεύς πραγματικά.

Η συμπεριφορά των ανθρώπων ε-

Μέρος της πλατείας του χωριού μας, όπου διακρίνεται ευ-
κρινώς το καφενείο του κ. Κων/νου Α. Αρλέτου και το καφε-
παντοπωλείο του κ. Ναπολέοντα Κ. Ζάγκλη

δω σε κατακτά.

-Πολύ αγαπάτε το χωριό μας, το
λατρεύετε.

-Είναι αλήθεια. Αυτό μαρτυρεί
και η συχνή, η τακτική, παραμονή
μου εδώ.

Έχω έρθει μέχρι στιγμής είκοσι
εννέα (29) φορές. Καλά το ακούσατε
και ζω και εργαζομαι μόνιμα στην Α-
θήνα!

Είπαμε και άλλα με το φίλο του

χωριού μας Αθηναίο... που δεν θέλη-
σε να αναφέρουμε το όνομά του και
σεβόμαστε απόλυτα την επιθυμία
του.

Ευχαριστούμε τους πολυπληθείς
φίλους του χωριού μας. Είναι γνήσιοι
άνθρωποι βγαλμένοι μεσ' από την α-
λήθεια του καιρού μας, διαθέτουν
ρωμαλέα κρίση και βούληση.

Η δράση του καθένα μας είναι
προσωπική επιλογή!

Αυτογνωσία

Στη ζωή μας κινούμαστε,
ζούμε, εργαζόμαστε, συνανα-
στρεφόμεστε μέσα στο άγνω-
στο, αυτό που δεν είναι γνω-
στό, αυτό που δεν έχουμε
πληροφορίες, στοιχεία, στοι-
χειώδεις γνώσεις. Έτσι έχου-
με πολλές πτυχές του αγνώ-
στου: άγνωστο: περιβάλλον,
πρόσωπο, κόσμο. Έχουμε α-
κόμη: άγνωστη: αιτία, γλώσσα,
ποιότητα, κατεύθυνση, οδό,
πτυχή, μοίρα, προέλευση, πη-
γή. Χίλια δυό άγνωστα μας πε-
ριβάλλουν.

Έτσι είναι η ζωή!

Ο μεγαλύτερος άγνωστος
είναι ο εαυτός μας. Και τι πα-
ράξενο με δαύτον είναι ότι νο-
μίζουμε πως όχι μόνο τον ξέ-
ρουμε, αλλά τον ξέρουμε κα-
λά. Λάθος, σφάλμα, πλάνη, α-

στόχημα μέγα! Αυτή η διαπί-
στωση δεν είναι καινούργια,
αλλά πολύ παλιά, όσο και ο
άνθρωπος. Πως να δράσεις,
πως να αναπτύξεις δραστηριό-
τητες, πως να ενεργήσεις απο-
τελεσματικά, όταν σου είναι ά-
γνωστο το πνευματικό και ηθι-
κό δυναμικό του αγωνιστή,
του εαυτού μας;

Ας δούμε το εννοιολογικό
περιεχόμενο του όρου αυτο-
γνωσία.
Το ουσιαστικό αυτογνωσία
είναι αρχαιοελληνικό, από τη
μεγάλη βρυσομάνα του πνεύ-
ματος: Τα Αρχαία Ελληνικά,
που άρδευσαν και αρδεύουν
γόνιμα το παγκόσμιο πνεύμα
την φιλοσοφία, τις Τέχνες και
την Επιστήμη. [< αρχ. αυτογνώ-
σια < αυτός - γνώσις]. Σημαί-

νει γνώση του εαυτού μας, των
αρετών και των αδυναμιών
μας.
Με άλλα λόγια αυτογνωσία
είναι η εις βάθος γνώση του ε-
αυτού μας, η επίγνωση των
προτερημάτων και των αδυνα-
μιών μας. Την αυτογνωσία την
ξέρουμε και με τα συνώνυμα:
αυτεπίγνωση, αυτοσυνείδηση,
αυτοσυνειδησία και το "γνώθι
σαυτόν" περιώνυμη φράση χα-
ραγμένη στο μαντείο των Δελ-
φών, που αποδίδεται είτε στον
Χείλωνα τον Λακεδαιμόνιο, εί-
τε στον Σωκράτη.

Το καινούργιο εδώ δεν πρέ-
πει να θεωρηθεί ως γνωστικό
στοιχείο, αλλά ως αίτημα ζωής
στις γκρίζες ημέρες της επο-
χής μας.

Μόνο να με κρατάς πιά
απ' το χέρι,
μόνο να με κοιτάς ολόθι-
σα μεσ' στα μάτια,
μόνο να είσαι εκεί,
ολόκληρη, στητή, ασυ-
γκατάβατη,
μόνο να είσαι εκεί.

ΠΟΙΗΣΗ Συνέχεια από την σελίδα 4

Δ'

Ο κόσμος ο απέραντος,
είναι μια απέραντη α-
πουσία.
Μονάχα Αυτή -
όπως το λέει ο ποιητής:
"όλα πέπνυται",
μονάχα Αυτή αναπνέει.

Ε'

Αρχίζει η μέρα.
Κάποια μου μέρα αρχί-
ζει.
Η τροχιά της που τραβά-
ει δεν ξέρω,
δεν ξέρω ποιο το τέλος
της.
Πάω. Είμαι ταγμένος να
πηγαίνω
προς μίαν αθέατη κορ-
φή,
ίσως προς μίαν αθέατη
άβυσσο.
Λίγα βλέπω, μα και πιο
λίγα ξέρω
...
Το δρόμο ανοίγω με
σπαθίως
μεσ' στην ομίχλη.

Ένα όμως ξέρω
ένα, μέσα στο σκοτάδι,
ένα που με κρατάει και
με στεριώνει,
το μήνυμά του Θεού
ο Ευαγγελισμός μου,
Εσού.

Εσού,
όταν από το χέρι με κρα-
τάς
να μην παραπατήσω
απάνω στο άσχημο, στο
ανούσιο.

ΣΤ'

Ν' αγγίζεις ένα χέρι αό-
ρατο,
έν' άλλο σώμα να χαϊ-
δεύεις
και δύναμη να παίρνης
κι ανδρείους να γίνεσαι
και βέβαιος
και για το έργο σου ώρι-
μος.

γιατί εκεί, κάπου στο ά-
πειρο,
δύο μάτια
βαθυγάλανα και υγρά,
χαμογέλανε
μέσα στην κοσμική σιω-
πή
και σ' εμποτίζουν.

Ζ'

Είμαστε οι δυό μας μό-
νοι
κ' είναι εχθρικός ο κό-
σμος όλος.
Μα δε θα νικηθούμε, α-
γάπη μου,
τι η αγάπη δε νικείται.

Μόνο να με κρατάς πιά
απ' το χέρι,
μόνο να με κοιτάς ολόθι-
σα μεσ' στα μάτια,
μόνο να είσαι εκεί,
ολόκληρη, στητή, ασυ-
γκατάβατη,
μόνο να είσαι εκεί.

Να προχωρούμε
ωσάν γενναίοι στρατιώ-
τες,

οι δυό μαζί προς το ά-
γνωστον,
προς το ωραίο άγνω-
στον.
Μόνο να είσαι εκεί...

Η'

Να ζής εκεί που δεν εί-
ναι η ζωή σου
να περιμένεις πάντα κάτι
που έρχεται
κι όμως δεν είναι
με τρόπο να στοχάζεσαι
το θάνατό σου
κι όμως αστόχαστα να
τον σιμώνεις.
Όλα τα ανόσια τούτα, τα'
άθλια,
πως θέ να τα' άντεχα
χωρίς Εσένα;
χωρίς το φώς που με-
τουσιώνει τα πολλά
καίπα διαλύει
και σε άυλο κάτι τα ενώ-
νει,
σε σχήμα απλό, καλό-
γραμμο
σαν την ψυχή σου;
Πως θ' άντεχα να περ-
πατώ
χωρίς ναυτία
μέσα στο βόρβορο των
βάλτων.

Σχήμα καλόγραμμο και
απλό,
είσαι μια εξιλέωση,
μια αλήθεια είσαι, μια
ουσία
σχήμα ιερό,
τίπο γερμίζει ο σιωπηλός
ο πόνος,
η δίμα της θυσίας
και της συγγνώμης το α-
νεταισθητο
χαμόγελο.

Έτσι μπορώ πιά να πη-
γαίνω,
μπορώ να περιμένω,
μπορώ να είμαι κάτι,
λίγο πιο πέρα από το
τίποτα,
κάτι απλό και καθαρό
και στέρεο κ' ενώ
χάρης σ' Εσένα.

Θ'

Στη μαύρη μοναξιά του
απείρου
ένα σημείο,
ένα σημείο ελάχιστο,
όπου τα πάντα εκεί
συλλέγονται
και σμίγουν,
όπου το είναι μου όλο υ-
γρά
σταλάζει μέσα σου
κι όπου βαθιά μου μέσα
χύνεται
το είναι το δικό σου.
Στη μοναξιά του απείρου
ένα σημείο,
όπου βαθιά μου μέσα
χύνεται
το είναι το δικό σου.
Στη μοναξιά του απείρου
ένα σημείο,
όπου τα' απόκρυφα όλα
ξεσκεπάζονται,
όπου, καθώς στην πρώ-
τη μέρα της Δημιουργίας,
το φώς γεννιέται.

Από την ποιητική Συλλο-
γή "ΠΟΙΗΜΑΤΑ"
Κωνσταντίνου Τσάτου
"Οι εκδόσεις των Φίλων"
Αθήνα 1973

ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΟΥΡΟΥΤΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΚ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Το σημαντικό αυτό άρθρο, για τον εξαίρετο συμπατριώτη μας δημοσιεύτηκε στις 26 Δεκεμβρίου 1994 στην έγκριτη εφημερίδα "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ". Το παρέχώρησε ευγενώς στον Κ. Κων/νο Μπαρμπούτη, ο πρώην Επιθεωρητής Δημοτικών Σχολείων Κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΑΣ, τον οποίο και ευχαριστούμε θερμά.

Η τοποθεσία "ΔΟΥΡΟΥΤΗ" στα Γιάννινα είναι συνυφασμένη με το Πανεπιστήμιο και το μεγάλο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο. Τι σημαίνει η λέξη αναρωτηθήκαμε. Η ονομασία συνδέεται με τον Γεώργιο Ιωάνν. Δουρούτη και το παλαιό ιδιόκτητο μοναστήρι επί των γύρω περιοχών του.

Ο Γεώργιος Δουρούτης γεννήθηκε στους Καλαρρύτες το 1770 και πέθανε στην Αγκώνα της Ιταλίας το 1836. Έφυγε από το χωριό μικρός και με ενδιάμεσο σταθμό την Κέρκυρα έφτασε στην Αγκώνα όπου ίδρυσε εμπορικό οίκο.

Από την βιογραφία του Γεωργίου Δουρούτη γραμμένη στην καθαρεύουσα από τον Χρήστο Ζιούλα για λογαριασμό του Ιωάννη Δουρούτη, ενός από τους απογόνους του Γεωργίου Δουρούτη αναδημοσιεύουμε αποσπάσματα.

Οστόσον ο Γεώργιος αγαπών τους δεσμούς του οικογενειακού βίου, επιστρέφει το 1798 μετά μακράν απουσίας εις την οικίαν, όπου εγεννήθη, πλησίον των προσφιλών προσώπων. Κατά την διάρκεια της εκεί παραμονής του, ενυμφεύθη την Ελένην θυγατέρα του εκ Καλαρρυτών εμπόρου Γεωργίου Παράσχη. Εις το εν Αγκώνι εμπορικόν κατάστημα εγκατέστησεν τον Γεώργιος Θόμην, σφαιρισθέντα κατά την επανέστασιν των Καλαρρυτών της 10ης Ιουλίου 1821.

Τότε κατά την γενικήν εξέγερσιν του Έθνους το 1821, οι κάτοικοι της Ηπείρου, δράξαντες προθύμως τα όπλα, έτρεξαν να συναγωνισθούν, με τους λοιπούς αδελφούς των εις τον υπέρ ελευθερίας ιερών αγώνα, αι κωμπούλεις Συράκου και Καλαρρυτών δεν έλλειψαν να επαναστατήσουν κατά των Τούρκων, αρχηγούντων των Ιωάννου Κωλέττη και Γεωργίου Τουρτούρη. Αλλ' ο στρατηγός Ιωάννης Ράγκος αναδεχθείς την υπεράσπισιν των κωμπούλων εκείνων, δεν ηδυνήθη ν' ανθέξη εις το πολυάριθμος σμήνος των Τούρκων, οι οποίοι εισέλθοντες σχεδόν αμαχητί εις τα κωμπούλεις κατέκαυσαν και ερήμωσαν αυτάς, σφάξαντες όσους αδυνάτους δεν ηδυνήθησαν διά της φυγής να σωθούν. Απέναντι τσαούτης αιματοχυσίας και της ζωής η αξίαν είχαν εκπέσει εις την κοινήν εκτίμησιν, οι δυστυχείς Καλαρυτιώται απολέσαντες πατρίδα και κεφάλαια και με πλάνητες πόδες εισεχώρησαν εμπορευόμενοι εις την Ευρώπην. Ο πεθερός του Γεωργίου Παράσχη και η σύζυγός του έπεσαν ανηλεώς υπό την μάχαιραν των εχθρών, εναποθέτοντες την αιματώδη κεφαλήν αυτού εις την ποδιάν της δυστυχούς συζύγου. Αι οικίαι του Γεωργίου Δουρούτη και άπασα η κινήτή και ακίνητος περιουσία, ηρηάγει και κατεκάει και μόνο το μέγαρον, Παράσχη που είχαν και πέτρινην στέγην διεσώ-

θη. Ο εκ Νεγάδων του Ζαγορίου Κων/νος Τσαλίκης, επισκευθείς κατ' Απρίλ:ον 1872 την κωμπολίαν των Καλαρρυτών, διακρυρρών επί των ερειπίων της εις θέσιν Σιοπιτίεσσα οικίας Γ. Δουρούτη, εγένετο κομιστής τριγωνικής πέτρας προς τον εν Αθήναις ιούν του Αθανάσιον Δουρούτην.

Η σύζυγος του Γεωργίου μετά του πενταετούς υιού της Αθανασίου, κατέφυγον εις το ιδιόκτητον μοναστήριον Κερίνα ονομαζόμενον, φέρουσα τα κλειδιά, καθ' όσον ήλπιζον να επανέλθουν εις τα οικίας των. Αλλ' ιδόντες την καταστροφήν της κωμπούλεως, κατέφυγον εις το ορός και μετά πορείαν 40 ημερών από βουνού εις βουνόν ανυπόδητοι και Οδύσσειαν παθημάτων διεσώθησαν ασφαλείς εις Μεσολόγγιον.

Ο Γεώργιος μαθών την καταστροφήν ταύτην, απέστειλεν εξ' Αγκώνος ιδιόκτητον πλοίον προς ανεύρισιν της οικογενείας του, η οποία κατέφυ-

γεν εις Κέρκυραν, όπου ο φίλος του Σπυρίδων Δαμασκηνός την εδέχθη ευμενώς, την ενέδυσεν και την περιέθαλψεν ως καλός φίλος και με ίδιον πλοίον την απέστειλεν εις Αγκώνα, ειπούσα εις τον σύζυγον της ότι, καλώς έκλεισεν την οικίαν της και του παρέδωσεν τα κλειδιά, αλλ' ότι οι Τούρκοι κατέκαυσαν τα πάντα και διεσώθησαν εκ θαύματος.

Ο Γεώργιος Δουρούτης απώλεσε άπασαν την περιουσίαν του όχι μόνον εις Καλαρρύτας, αλλά και εις Ιωάννινα, όπου είχαν εμπορικόν κατάστημα με τον γαμπρόν του Αθανάσιον Σκούρον. Ο τελευταίος ενεκλείσθη εις τα φυλακάς του Αλή Πασά, λόγω οικονομικών διαφορών προκυψάντων μετά το θάνατο της συζύγου του Μαρίας. Ο Αλής απέστειλεν εις Λιβόρνον τον Γεώργιον δια να προμηθεύση με πυρίτιδα και όπλα στον στρατόν του και σκοπίμως αργήσας και ευτυχώς μη προφθάσας τον Αλή Πασά, παρέδωσεν τα δύο μεγάλα φορτία εις τους εν Ρενιάσσα, ήρωας Σουλιάτας, οίτινες ωφελούμενοι εξ' αυτών των εφοδίων, επιχείρησαν τας πρώτας κατά του εχθρού προσβολάς με μεγίστην επιτυχίαν.

αρχίζει ως:

Είχαμε το 18/30... (transcription of handwritten text)

Επιστολή Π.Π. Γερμανού 1823

Α ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΚ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Αι εκκλήσεις από τα επαναστατημένα μέρη της Ελλάδος, καθημερινώς καταφθάνουν εις τον πρώτον λιμένα του Αγκώνος, ζητώντας κάθε λογής βοήθεια και ο Γεώργιος τας κοινοποιεί προς όλους τους εν Ευρώπη ομογενείς όπως σπεύσουν να συνδράμουν το κατά δύναμιν.

Οι ομογενείς κατέστησαν στερεωτέρους και στενωτέρους τους δεσμούς των απανταχού διασπαρμένων Ελλήνων, ανέπτυξαν πλειότερον τους πόθους και πολλαπλασίασαν τας ενεργείας προς επίτευξιν του ιερού σκοπού. Ο Νικόλαος Λουριώτης γράφει εκ Μεσολογγίου την 18-7-1822 προς τον φιλόπατρι Γεώργιον Δουρούτην ότι, η Πατρίς έχει χρεϊαν από βοήθεια και εσείς οι Αγκώνι ομογενείς δεν πρέπει να μέινετε αμέριμνοι. Ημείς και δουλεύομεν και χρήματα δεν έχομεν και την ιδίαν ζωήν κινδυνεύομεν. Σεις δε αδελφοί ημπορείτε και μακρόθεν να προσφέρετε την δουλευσίν σας και με ειδήσεις και με εφημερίδας και με χρήματα κατά την δύναμίν σας, τα οποία περισσότερα απ' όλα η Πατρίς έχει ανάγκην. Ομιλήσατε όλοι μαζί για να κάμετε μίαν συνεισφοράν όσην δύνασθε και εν τάχει διότι ευρισκόμεθα εις μέγαν αγώνα. Πρέπει να πιστεύσητε ότι αν ευδοκιμήσωμεν θέλετε εύρη Πατρίδα, εις δε και αποτύχομεν (ό μη γένητο) δεν μένει παρά σπήλαιον ληστών ούτε Έλλην κανένας ημπορεί πλέον να συζήση με Οθωμανούς.

Ο Μητροπολίτης Ουγγροβλαχίας Ιγνάτιος, εις το από 4/16 Νοεμβρίου 1827 γράμμα του εκ Βολωνίας προς τον Γεώργιον Δουρούτην, του συστήνει τον Κόμητα Ι. Καποδίστριαν κατερχόμενον εκεί και τον παρακαλεί να φροντίση δια κοιτίαν εις ξενοδοχείον ή εις μερικόν οίκον. Ο κυβερνήτης της Ελλάδος εις Αγκώνα κατέφυγεν διαμείνας επί τεσσαράκοντα ημέρας, παραδομένος εις την διάκρισιν των εξαγριωθέντων εν των Αδριατικών πλαγεί καιρικών στοιχείων, περιμένων Δεκέμβριον μήνα το Αγγλικόν πλοϊον το οποίον ήθελεν τον μεταφέρει εν Ελλάδι. Ο κυβερνήτης εσύστησεν Επιτροπήν από τους τότε εις Αγκώνα ευρισκόμενους Κων/νο Μαρίνο Ρινόγλον, Κων/νον Μπαχαράν, Δ. Παπαθεοδώρου και τιον Γεώργιον Δουρούτην δι' όλας τας ανάγκας.

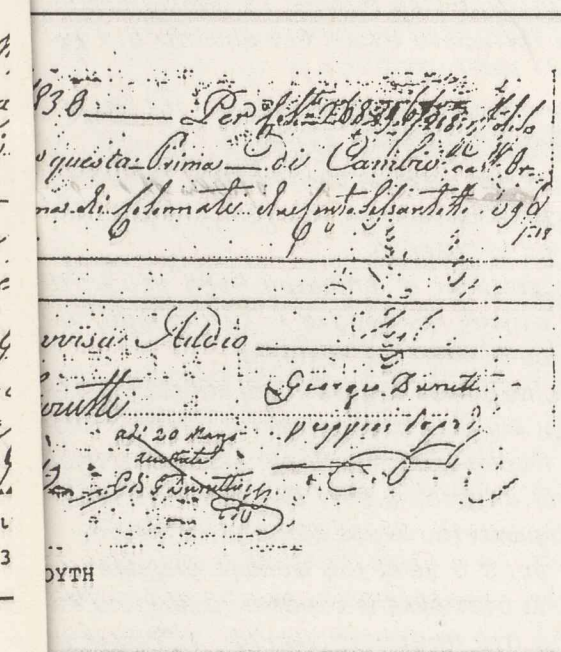
Το εν Αγγλία κομητάτον εσύστησεν και άλλην επιτροπήν συγκειμένην από τους Ματθαίον Μυροκορδάτον, Ιωάννην Μάτζην και τον Γεώργιον Δουρούτην προς διανομήν βοηθημάτων των οποίων έστειλον βοήθεια και συνδρομήν δια τους εν Ελλάδι μεταβαίνοντας.

Προ του απόπλου δια την Ελλάδα, ο Κυβερνήτης δια της από 18/30 Δεκεμβρίου 1827 επιστολής του, γράφει προς τον Γεώργιον και τον ευχαριστεί δι' όλους τους τόκους όπου έλαβε φροντίζοντας εις την εκτέλεσιν των παραγγελιών του και τον διορίζει ανταποκριτήν του δια τας εν Αγκώνι υποθέσεις του. Αφικνιούμενος εις

την Ελλάδα ο Κυβερνήτης και αντιμετώπιζων οικονομικάς δυσχερείας, γράφει εκ νέου προς τον εν Αγκώνι Γεώργιον την 14/26 Απριλίου 1828 ότι, τα πράγματα της Πατρίδος Θεία Χάριτι, προσδεδούν άριστα και αν εσείς οι πολυχρηματαί, θελήσατε ολίγον τι να βοηθήσατε την Εθνικήν μας Τράπεζα, θέλει διορθώσωμεν τα πάντα, και έκαστος θέλει απολαύσει αξιοπρεπώς την μερίδα του εις ταύτην την έντιμον κληρονομίαν. Ο Γεώργιος Δουρούτης έσπευσεν αμέσως ευπειθής εις την φωνήν του Κυβερνήτου προσφέρων 100 τάλληρα, τα οποία ενέβασεν εις Κέρκυραν προς τον Κων/νον Γεροστάθην. Ο κυβερνήτης δια το υπ' αριθ. 3331/2-7-1828 από Κανδήλαν της Ακαρνανίας εγγράφου, ευχαριστεί τον Γεώργιον δια την προσφοράν του.

Κατά Ιανουάριον του 1817 ο Αλή Πασάς, απέστειλεν εις τον Γεώργιον Δουρούτην "μπουγιουρντί", ίνα αρραβωνίση τον δεκαοκταετή υιόν τiou Αικατερίνην θυγ. Κων/νου Φίλου εκ Καλαρρυτών. Ο Γεώργιος θεώρησεν την απόφασιν ταύτην ταπεινωτική για την οικογένειάν του και απήλθεων μετά του υιού του οριστικώς εις Αγκώνα, και δεν επανήλθεν πλέον εις Καλαρρύτας. Κατά δε την 6/11 Αυγούστου 1828 ο Ιωάννης Γ. Δουρούτης κατέβαλεν εις την Αικατερίνην τάλληρα κολονάτα 100 για την διάλυσιν του υψηλού αρραβώνος, και μη γνωρίζουσα γραφήν, υπέγραψεν την διάλυσιν ταύτην ο αδελφός της Χριστόδουλος Φίλου.

Μετά την δολοφονίαν του Κυβερνήτου την 27 Σεπτεμβρίου 1831 και της εγκαθιδρύσεως τον Οκτώβριον του 1832 Αντιβασιλείας εν Ελλάδι μέχρι ενηλικίσεως του βασιλέως Όθωνος, ο Γεώργιος συνεχίζει τας προς την Πατρίδα εκδουλεύσεις του. Το Βασιλικόν Υπουργείον εκτιμών την αδιάκοπον μέριμνα και τας προσφοράς του προς την πατρίδα επί δεκαπενταετίας ολόκληρου και δια της επιτοπίας υπολήψεως ήν έχαιρεν, τον εδιώρισεν αμισθί Πρόξενον εις την Αγκώνα και του απέστειλεν το από 5/17 Αυγούστου 1833 Δίπλωμα του διορισμού, κακυρωμένον παρά της τριανδρίας της Αντιβασιλείας Ιωσήφ Αρμανσπεργκ, Λουδοβίκου Μάσσερερ και Εϋδεκ. Ο Γεώργιος απεδέχθη τον διορισμόν του προκειμένου να τεθή εις κατάστασιν να προστατεύη τα δικαιώματα των παρεπιδημούντων Ελλήνων και του εκεί παρεκκλησίου, τα οποία η πολυχρόνος εκεί διατριβή του τον έκαμε να γνωρίση καλύτερα από κάθε άλλον. Το εν Αγκώνι Προξενείον διετήρησεν ο Γεώργιος μέχρι της ημέρας τελευταίας του βίου του 4 Νοεμβρίου 1836 Ν.

ατά το 1821 ο Γεώργιος μετά των εν Αγκώνι μενόντων Κ. Μπαχαρά και Δ. Αλεξάκη, εναύσαν πλοϊον δι' ιδίων εξόδων και απέστειλαν Μεσολόγγιον 120 Έλληνας. Όταν δε η Επτάτορος δεν εδέχετο τας προσφυγούσας οικογενείας εξ' Ηπείρου, Πελοποννήσου και Χίου, εις Αγκώνα κατέφυγαν και όχι μόνον έγιναν δεκτοί, αλλά και τους απόρους εβοήθησαν. Ταξύ των καταφυγόντων εις Αγκώνα ήτο και οικογένεια του ήρωος Μάρκου Μπότσαρη. Ορίζοντες την ανάγκην της οικογενείας του ήρωος, οι Μοσπηνιώτης - Γαλιός και Δεσπότης ρουν την 30-9-1822 εκ Λιβόρνου προς τον εν Αγκώνι Γεώργιον Δουρούτην, ν' αρχίσει από Σεπτεμβρίου 1822 να πληρώνη καθ' έκαμήνα εις την δευτέραν διαταγήν τους κολοι 100 εις την εν Αγκώνι διαμένουσα Χρυσούσυζυγον του γενναιοτάτου Καπετάν Μάρκου σαρη και να λαμβάνη τας σχετικές αποδεί-τηλρωμής και να της εξηγήση ότι πληρώνο-κ διαταγής αυτών και δια λογαριασμόν του πολίτου Ουγγροβλαχίας από Πίζαν, και μήνα να τους αποστέλλη τον λογαριασμόν.

... (transcription of handwritten text)

Μπουγιουρντί του Αλή Πασά 1816

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ:

ΤΑ ΣΚΙΑΧΤΡΑ (στα σπαρμένα χωράφια)

Εκείνα τα χρόνια ... αν έκανες να ξεμυτίσεις έ-
ξω απ' το χωριό αυτόν τον καιρό, έβλεπες στα
γύρω του χωριού σπαρμένα χωράφια διάφορα
στημένα Σκιάχτρα. Αυτά ήταν ομοιώματα ανθρώ-
πων, ζώων, μεγάλων πουλιών και διάφορα άλλα
σχήματα, για να διώχνουν τα πουλιά που τρώ-
γαν τα σπαρτά. Κι ήταν κι άλλοι οι κίνδυνοι στη
σπαρμούδια των χωραφιών.

Όλα τα ζούμπερα - από το μικρότερο το μερμί-
γκι και μέχρι το μεγαλύτερο το ζουλάπι ήταν μέ-
γας ο κίνδυνος για τα σπαρτά (καλαμπόκι, σιτά-
ρι, κριθάρι, φασόλια κ.λ.π.). Όλα στον καημένο
και ταλαιπωρημένο γεωργό ξεσπούσαν στους
κόπους του ξεθήμαναν. Απ' αυτόν άρπαζαν "κρυ-
φά και φανερά" κι αυτά για να ζήσουν. Στα σιτά-
ρια - που σπέρνονταν χινοπωριάτικα και φύτευ-
ναν την ερχόμενη άνοιξη που ξεχιονίζονταν ο τό-
πος, λιμασμένα από την πείνα, πέφταν τα σκα-
τζοχέρια και οι χελώνες. Κι όταν τα σιτάρια θ'
άρχιζαν να χλωραίζουν και ν' αποτελούν ακόμα
χλόη, πέφταν με τα μούρτα οι λαγοί κι έβοσκαν
σαν σε λειβάδι! Κι αργότερα που θάρχιζε να φα-
νίζει το σιτάρι, θα κινδύνευε από τα πουλιά, που
πέφταν στις οψιμιές του, ασβοί, λαγοί, σκυλιά,
κοράκια, καρακάξες, σκαντζοχέρια, χελώνες
κ.α. Όλα τα ρούπετα χύνονταν μονοκοπανιά για
να ξεμπερδέψουν το καλαμπόκι, που μόλις άρχι-
ζε να γαλατώνει.

Όλα αυτά κάνουν τον γεωργό να σκέφτεται και
να βρίσκει διάφορους τρόπους για να προφυ-
λάσσει τη σοδειά του από κρυφούς και φανε-
ρούς οχτρούς.

Είχε μάθει κι απ' τους παλιότερους πως τα ζου-
λάπια και κυρίως τα πουλιά που έβλαπταν τα

ΓΡΑΦΕΙ:

Ο εξάιρετος συνεργάτης μας
κ. ΠΕΤΡΟΣ ΣΠ. ΣΚΟΥΤΕΛΑΣ

σπαρτά, ότι φοβούνται τον ά-
θρωπο, τον θόρυβο, και διάφορα χρώματα και
παράξενα σχήματα. Έτσι, επινοήθηκαν τα λεγό-
μενα σκιάχτρα.

* π.χ.: ένα παντελονι γεμάτο άχυρο κι από πά-
νω ένα τεντωμένο σακάκι σ' ένα οριζόντιο ξύλο,
που το κατέλωνε στην κορφή, κούρτιζε έναν άν-
θρωπο ψεύτικο. Ή τούδινε κι άλλες ντυμασιές
"φουσανέλα, μαντιλάκι, τσακτοίρα κ.λ.π."

* σ' ένα ψηλό παλούκι μπηγμένο στο έδαφος,
βάζαν κατάκορφα ένα καύκαλο από κεφαλή με-
γάλου ζώου "γαϊδάριου, βοδιού, αλόγου".

* Κρεμούσαν μέσα στο σπαρτό και σε περίοπτη
θέση μιά σκορδοπλεξάνα "πλέχτρα από σκόρ-
δα". Και δεν τη βάζαν μόνο για τα ζουλάπια και
τα πουλιά, αλλά και για το κακό μάτι του διαβά-
τη. Δηλαδή τ' ανθρώπινο μάτι νάπεφτε στην πλε-
ξάνα κι όχι στο καλό σπαρτό και το βασκάνει.

* Άλλοι κρεμούσαν τεντωμένη μια βλάχικη κά-
πα.

Τα σκιάχτρα όμως αυτά δεν φόβιζαν πολλά γο-
μαροπούλια (γομαρότσιανα κ.α.) αλλά και κάθο-
νταν απάνω σ' αυτά. Τόσο το καλύτερο, γι' αυτά,
που δεν είχαν αλλού να σταθούν μέσα στο άδε-
ντρο χωράφι.

Για να σκιάζονται τα πουλιά και να μην μπαί-
νουν στα σπαρτά, οι γεωργοί είχαν επινοήσει το
εξής σκιάχτρο:

Γύρω - γύρω απ' το χωράφι έμπηχναν ξύλινα
παλούκια και αποστάσεις και τέντωναν ένα σχοι-
νί σαν τηλεγραφικό σύρμα. Τα πουλιά βλέπο-
ντας το τεντωμένο σχοινί δεν σίμνωναν στο χω-
ράφι.

Για την πονηρή - κυρά τσαμάρω - την αλεπού
είχε επινοηθεί το εξής:
Ολόγυρα στο χωράφι σκορπούσαν άχυρα και
κάναν αχυρένια στράτα, που ήταν ο φόβος κι ο
τρόμος για την αλεπού.

* Άλλοι γεωργοί σ' επίκαιρη θέση μέσα στο
σπαρτό στήναν και δόκανο (=λυκοσίδερο) για
ζλάπια που τα πιανε απ' τα πόδια.

* Άλλοι, πάλι, που τόχανε νάναι και κυνηγοί, το
καλοκαίρι και στις φεγγαρόφωτες νυχτιές, απο-
βραδύς παραφύλαγαν από κάποια κρυφή θέση
κοντά στο σπαρτό, κι όταν έβλεπαν λαγό ή αλε-
πού να σιμώνει του άναβε φωτιά με το δίκανο.

Καμιά φορά ο γεωργός φύλαγε ολημερίς το
σπαρτό, κι όταν έβλεπε κοράκια να πέφτουν κο-
παδιαστά στο σπαρμένο χωράφι, τάδιωχνε με
δυνατές και παρατεταμένες κραυγές (ουου! ου-
ουου!).

* Άλλοι, σε κάποιο δέντρο κρεμούσαν ένα κοπα-
νέλι (κουδουνάκι) που με κάποιο εράκι κουδούνι-
ζε κι έσκιαζε πουλιά και ζουλάπια.

* Κι άλλοι κρεμούσαν τενεκεδία σε ψηλά λουριά
που με τον θόρυβο απ' τον αέρα έδιωχναν τους
οχτρούς της σποράς.

Κι άλλα πολλά ακόμα, είχαν επινοήσει οι καλ-
λιεργητές κι εφαρμόσει κατά καιρούς για να
προφυλάσσουν τη σοδειά τους, που ήταν και το
ψωμί της χρονιάς τους.

Κι αν κοντοστεκόσουν να τα χα-
ρείς, σούλεξαν "φτύστα να μην α-
βασκαθούν" κι εσύ τους έλεγες "και
προικιά στο γάμο σου ή στην κόρη
σου".

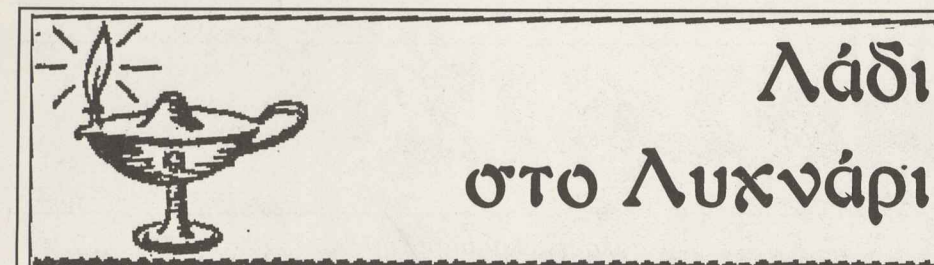
Και δυό λόγια για τη συνθεση και
τη λειτουργία της νεροτριβής:

Η νεροτριβή αποτελούνταν από
μιά μεγάλη ξύλινη γούρνα (σα τερά-
στιο χουνί). Το νερό έπεφτε με δύ-
ναμη στη γούρνα μέσα από μια με-
γάλη ξύλινη κάναλη, σχεδόν κάθετη
προς τη γούρνα και που στένευε
στο κάτω μέρος για να δημιουργεί-
ται μεγαλύτερη πίεση του νερού. Το
νερό έπεφτε στη γούρνα κι αναστά-
σωνε το εσωτερικό της, τα δε μάλ-
λινα στριφογύριζαν κι ανεβοκατέ-
βαιναν στη γιομάτη από νερό γούρ-
να. Οι γυναίκες απ' τις άκρες τα ε-
πέβλεπαν και τα φρόντιζαν (πρόσε-
χαν μη πεταχτεί κανένα απ' έξω).

Σήμερα, σπάνια παρατηρείται το
φαινόμενο αυτό στα ορεινά χωριά
πια. Λίγοι τα κατοικούν, ελάχιστες
οι νεροτριβές και αραιή η χρήση
τους.

Και δεν θ' αργήσει να γίνουν ο α-
πόηχος ενός καιρού που πάει να γί-
νει νοσταλγία και μνήμη...

Π.Σ.

Λάδι
στο Λυχνάρι

Οι πρόσφατοι κρίκοι της αλυσίδας αγάπης και τα καινούρια
φτερά για το Σύνδεσμο και την Εφημερίδα μας είναι:

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «Κ.Ν.»

- Τρεις χιλιάδες (3000 δρχ.) ο κ. **Πάρις Τζιλλάς**, ιατρός που δια-
μένει στη Θεσσαλονίκη.
- Πέντε χιλιάδες (5000 δρχ.) ο κ. **Χριστόφορος Σιάμας**, που διαμέ-
νει στο Μεσολόγγι.
- Πέντε χιλιάδες (5000 δρχ.) η κ. **Μαριγούλα Κουτσονίκα**, που δια-
μένει στο Μεσολόγγι.
- Πέντε χιλιάδες (5000 δρχ.) η κ. **Νίτσα Τζώρτζογλου**, που διαμένει
στην Αθήνα.
- Είκοσι χιλιάδες (20.000 δρχ.) ο **κ. Γεώργιος Κώσιος**, που διαμέ-
νει στους Φιλιότες Θεσπρωτίας.
- Πέντε χιλιάδες (5000 δρχ.) η κ. **Μαριάνθη Μπουκουράνη**, που
διαμένει στους Φιλιότες Θεσπρω-
τίας.
- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.) ο **κ. Ευάγγελος Γκαρτζονίκας**, που
διαμένει στα Γιάννινα.
- Έξι χιλιάδες (6000 δρχ.) η κ. **Ευδοξία Φαρίνα**, που διαμένει
στη Νέα Υόρκη των ΗΠΑ.
- Πέντε χιλιάδες (5000 δρχ.) ο κ. **Ευάγγελος Αρβανίτης**, που διαμέ-
νει στην Αθήνα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ:
Πραγματοποιήθηκε στα Γιάννινα και στον Ιερό Ναό της Αγίας Μαρίνας, παρουσία πλήθους προσκεκλημένων, ο γάμος του κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜ. ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΗ** ιατρού, γιού του Προέδρου του Αγροτικού Συνεταιρισμού Καλαρρυτών κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΗ** με την εκλεκτή της καρδιάς του κ. **ΚΑΤΙΑ ΑΛΞΕ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**. Το ε-
σπέρας της ίδιας ημέρας οι γονείς των νεονύμφων παρέδωσαν γεύμα προς τιμήν των καλεσμένων τους, μετά το οποίο ε-
πακολούθησε τρικούβερο γλέντι, που κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες.
Ο **Σύνδεσμός μας** τους εύχεται **χαρού-
μενη και ευτυχισμένη ζωή** καθώς και **πολλούς απογόνους**.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ
- κ. **ΑΜΑΛΙΑ ΣΠΥΡ. ΜΠΕΛΛΑΛΗ** - ΡΕΓΚΟΥΤΗ, καθηγήτρια γέννησε κοριτσάκι στην Αθή-
να.
Ο **Σύνδεσμός μας** εύχεται στους γο-
νείς της νεογέννητης, να ζήσει ευτυχι-
σμένη και χαρούμενη.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

* Η **ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΡΛΕΤΟΥ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ**, ετών 85, στα Γιάννινα.
* Η **ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΣΟΜΑΚΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΥ**, ετών 77, στα Γιάννινα.
Ο **Σύνδεσμός μας** συλλυπείται τους οικείους και τους συγγενείς των αιώνι-
στων συμπατριωτισσών μας και εύχε-
ται, όπως το χώμα, που τις σκέπασε να
είναι ελαφρύ, και η μνήμη τους αιώνια.

Η Αντιγόνη του Σοφοκλή

Βιβλίο με τον παραπάνω τίτλο εξέ-
δωσε η εξάιρετη συμπατριώτισσά μας
καθηγήτρια κ. **ΑΜΑΛΙΑ ΣΠΥΡ. ΜΠΕΛ-
ΛΑΛΗ**. Το βιβλίο αυτό άριστα και επι-
στημονικά δομημένο είναι πολύ καλό
βοήθημα για τους μαθητές της Β' Τά-
ξεως **Ενιαίου Λυκείου Γενικής Παιδεί-
ας** αφού δίνει τεκμηριωμένες απαντή-
σεις στις ερωτήσεις αξιολόγησης της
τάξεως αυτής.

ΑΜΑΛΙΑΣ ΣΠΥΡ. ΜΠΕΛΛΑΛΗ

Μπελλάλη.

"Το **Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευ-
νας (Κ.Ε.Ε.)** στην προσπάθειά του να
βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς στο
δύσκολο έργο τους, προχώρησε στην
έκδοση βιβλίων αξιολόγησης των
μαθητών με παραδείγματα ερω-
τήσεων. Ερείς από την πλευρά μας,
επιδιώκοντας να συνεισφέρουμε στο
μέτρο του δυνατού στην προ-
σπάθεια αυτή, επιχειρήσαμε να δώ-

σουμε **ενδεικτικές απαντήσεις** στις
ερωτήσεις που περιλαμβάνονται
στα βιβλία του **Κ.Ε.Ε.** Η **εκπόνηση**
του παρόντος **βοηθήματος** στηρί-
χτηκε στα βιβλία του **Κ.Ε.Ε.** στο **σχολι-
κό βιβλίο**, στο **βιβλίο της Ι. Παπα-
δοπούλου "Σοφοκλή Αντιγόνη"** των
εκδόσεων **Μεταίχμιο**, ενώ ελήφθη-
σαν υπόψη και οι **οδηγίες του Υ-
πουργείου Παιδείας για τη διδασκα-
λία της "Αντιγόνης"** στη **Δευτερο-
βάθμια Εκπαίδευση**, καθώς και οι **ο-
δηγίες διδασκαλίας που παρουσιά-
στηκαν στα σεμινάρια στα οποία έ-
λαβαν μέρος οι διδάσκοντες το μά-
θημα. Προσδοκούμε ότι το έργο αυ-
τό θα καταστεί χρήσιμο για τους μα-
θητές και τους εκπαιδευτικούς, θα
καλύψει τις ανάγκες τους και θα
βρεί απ' αυτούς ανάλογη ανταπόκρι-
ση".**

Ο **Σύνδεσμός μας** συγχαίρει θερμά
την εξάιρετη συμπατριώτισσά μας και
της εύχεται και άλλες συγγραφικές ε-
πιτυχίες.

Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Ιερού
Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρρυτών

Α' Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο
Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρ-
ρυτών ανακοινώνει τα ονόματα των
συμπατριωτών μας και φίλων του Ιε-
ρού Ναού, που προσέφεραν διάφο-
ρα χρηματικά ποσά, για τις ανάγκες
του και των διαφορών εξωκκλησιών:

1. **Η κ. Ελένη Ζαφειρίου - Βογιό-
ρου**, από Αθήνα, στη μνήμη του Χρή-
στου Ζιώμα.
2. **Ο κ' Σωτήριος Μπακαγιάννης**
του Κων/νου (πρώην πρόεδρος), α-
πό Καλαρρύτες, για τις ανάγκες ε-
ξωκκλησία Αγίας Παρασκευής.
3. **Ο κ. Γεώργιος Γρηγ. Μόκας**,
από Καλαρρύτες, για τις ανάγκες
του Εξωκκλησίου Αγίας Παρασκευής
και
4. **Η κ. Αικατερίνη Κομπίλα**, από
Ιωάννινα.

5. **Ο κ. Νικόλαος Γκατζόγιας**,
**Πρόεδρος Κοινότητας Καλαρρυ-
τών, αντί στεφάνου, στη μνήμη Βα-
σιλικής Γ. Αρλέτου από Κηφίνα.**

6. **Γίνεται γνωστό στους συμπα-
τριώτες μας, ότι αποπερατώθηκαν οι**
**εργασίες κατεδάφισης και ανακατα-
σκευής της μεγάλης και ετοιμόρρο-
πης Νοτιοανατολικής τοιχοποιίας,**
**που στηρίζει την ΝΑ πτέρυγα της αυ-
λής του Ιερού Ναού.**

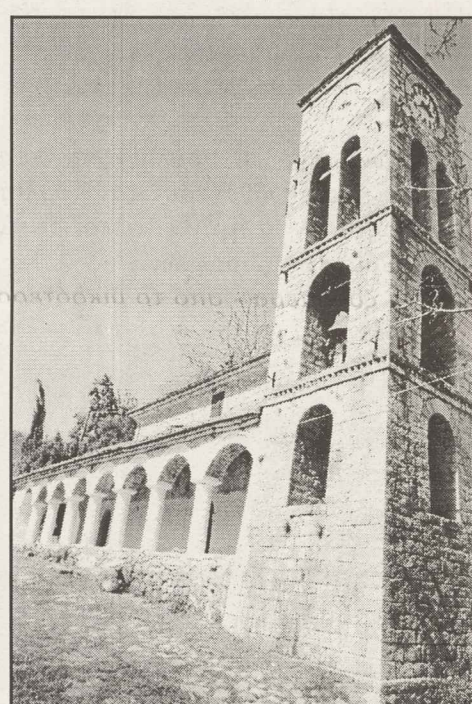
Επίσης προγραμματίστηκαν, για το
άμεσο μέλλον, οι παρακάτω εργα-
σίες:

1. Κατασκευή Αφροδευτηρίου στο ε-
ξωκκλήσι της Παναγίας.
2. Κατεδάφιση και ανακατασκευή
του Αφροδευτηρίου του εξωκκλησίου
της Αγίας Παρασκευής.
3. Υστερα από παράκληση και
συμβολή του εν Αττική Συλλόγου Κα-
λαρρυτινών, θα γίνει διαμόρφωση
και επισκευή του χώρου έμπροσθεν
του πρώην Αστυνομικού Σταθμού - Α-
γροτικού Ιατρείου, όπου η προτομή
του συμπατριώτη αιμνήστου πρώτο-
πουργού **ΣΠΥΡΟΥ ΛΑΜΠΡΟΥ**.

4. Η κατασκευή στεγών στις δύο ε-
ξώπορτες του αυλείου χώρου του Ιε-
ρού Ναού Αγίου Νικολάου (Βορείο-
δυτικής & Νοτιοανατολικής).

5. Η τοποθέτηση σχιστολιθικών
πλακών στη στέγη του εξωκκλησίου
Αγίου Αθανασίου - επιχρίσματα ε-
ντός αυτού και υδροχρωματισμός.

6. Κατεδάφιση και ανακατασκευή
στοιχείων ΒΔ πτέρυγας του και

Ο **Άγιος Νικόλαος Καλαρρυτών**
(Βακουφιού), που στεγάζει το
καφενείο - ταβέρνα Κων/νου Αρλέτου
και Αγροτικό Συν/σμο Καλαρρυτών.
7. Εάν εξασφαλισθεί η σχετική δα-
πάνη, από δωρεές συμπατριωτών
μας, θα γίνει και η επίστρωση με σχι-
στολιθικές πλάκες (καπάκια) στα δά-
πεδα των παρεκκλησιών Αγίων Πά-
ντων και Αγίου Χαράλαμπος, καθώς
και στο χώρο έμπροσθεν του Καφε-
νείου - ταβέρνα Κων. Αρλέτου (κάτω-
θεν παραδοσιακού πλατάνου).

8. Ήδη συντάχθηκε η μελέτη για
την εγκατάσταση αυτομάτου συστή-
ματος θέρμανσης (καλοριφέρ) του
Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρ-
ρυτών, ελήφθη η προσφορά και ε-
ντός των ημερών θα υποβληθεί (η με-
λέτη), στην 8η Εφορεία Βυζαντινών
Αρχαιοτήτων, προς έγκριση, για να
αρχίσουν αμέσως μετά οι εργασίες,
αφού ενημερωθεί και η Ιερά Μητρό-
πολη Αρτης. Η δαπάνη θα ανέλθει
περίπου στα 2.700.000 δρχ. και πι-
στεύουμε ότι, με τη βοήθεια των συ-
μπατριωτών μας, θα εξευρεθούν.

Τέλος γνωρίζουμε στους συμπα-
τριώτες ότι, τον μήνα Σεπτέμβριο, υ-
πεγράφη η σύμβαση με τον ΕΟΤ για
την χρηματοδότηση του πρώτου πο-
σού (20.000.000 δρχ.) της μελέτης ε-
πισκευής και συντήρησης του Ιερού
Ναού (στέγης κ.λ.π. εργασιών) και
πιστεύουμε ότι σύντομα ο εργολά-
βος, που του ανατέθηκε η συντήρη-
ση του Ιερού Ναού, θα αρχίσει τις
εργασίες που επείγουν.

Επιτυχία συμπατριώτισσάς μας σε Τε-
χνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Τ.Ε.Ι.)

Η κ. **ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΓΚΟΓΚΑΚΗ, ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ**, πέτυχε κατά τις πανελλή-
νιες εξετάσεις στο **Τμήμα Εμπορίας και Ποιοτικού Ελέγχου Αγροτικών**
Προϊόντων Δυτικής Μακεδονίας με έδρα τη Φλώρινα.

Ο **Σύνδεσμός μας** συγχαίρει την εκλεκτή νέα του χωριού μας για την ε-
πιτυχία της καθώς και τους γονείς της και της εύχεται καλή επιτυχία
στις σπουδές της.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Υδροηλεκτρικά φράγματα τον Άραχθο

✓ Μετά από δετία στην επικαιρότητα πάλι η κατασκευή υδροηλεκτρικών φραγμάτων στους παραποτάμους του Αράχθου (Χρύσια - Μονοδένδρι (Καρλίμπο) - Ρέμα Ματσουκίου και Καλαρυτικό (Κηπίνας)). Τέσσερα φράγματα, σε περίμετρο δύο χιλιομέτρων με όλες τις καταστροφές στη χλωρίδα και πανίδα της περιοχής και το εκπληκτικής ομορφιάς, περιβάλλον, που συνεπάγεται η ενέργεια αυτή. Και μάλιστα αυτή τη φορά μεγάλη ιδιωτική εταιρεία κατάφερε να αποσπάσει απόφαση τριών Υπουργείων, για την κατασκευή των φραγμάτων, παραγνωρίζοντας το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ιωαννίνων και τους φορείς και κατοίκους της περιοχής.

Θύελλα δικαιολογημένων αντιδράσεων ξεσήκωσε η απόφαση αυτή. Οι πρόεδροι των τριών κοινοτήτων της ιστορικής περιοχής Καλαρυτών, Ματσουκίου και Συρράκου και οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι της περιοχής, διαμαρτυρήθηκαν έντονα, ο δε Νοάρχης Ιωαννίνων, ζήτησε με έγγραφό του την αναστολή των αποφάσεων. Το ίδιο έκανε και ο βουλευτής Ιωαννίνων κ. Αναστάσιος Καλογιάννης.

Τη μεγάλη αυτή προσπάθεια ενίσχυσαν αποτελεσματικά και οι εφημερί-

δες της περιοχής οι οποίες με άρθρα τους ζήτησαν όχι μόνο την αναστολή, των αποφάσεων, αλλά και τη ματαίωση κατασκευής των φραγμάτων.

Τέλος σε τελευταία συνεδρίασή του το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ιωαννίνων αποφάσισε, ομόφωνα, να διαμαρτυρηθεί προς τα Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ, Ανάπτυξης και Γεωργίας, ζητώντας ταυτόχρονα την αναστολή της κοινής υπουργικής απόφασης και τη δυνατότητα να έχουν οι τοπικοί φορείς λόγο, για την κατασκευή των φραγμάτων.

Ο Σύνδεσμός μας πήρε, εξ' αρχής θέση εναντίον της κατασκευής των Υδροηλεκτρικών Φραγμάτων σταθμίζοντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις σ' ένα περιβάλλον εξαιρετικής ομορφιάς και φυσικού κάλλους. Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου μας, μάλιστα, παρέδωσε πολύτιμα στοιχεία στους τρεις προέδρους Κοινοτήτων σχετικά με τα φράγματα και τις ζημιόγρονες επιπτώσεις τους στο περιβάλλον της περιοχής, που είχε συλλέξει προσεκτικά και από 4/μήνου και πλέον.

Και η μερική δικαίωση δεν άργησε να έλθει. Ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ ανέστειλε την ισχύ των κοινών Υπουργικών αποφάσεων, προκειμένου να γνωμοδοτήσει το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ιωαννίνων.

Καθώς πληροφορούμαστε οι Πρόεδροι των Κοινοτήτων Καλαρυτών, Ματσουκίου και Συρράκου, καθώς και οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι της περιοχής προσέφυγαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας ζητώντας την ακύρωση των σχετικών αποφάσεων. Ας αναμείνουμε λοιπόν.

ΤΟ ΗΡΩΟ ΠΕΣΟΝΤΩΝ

Το ηρώο Πεσόντων του χωριού μας στον Περίβολο του Ιερού Ναού του Αγίου Νικολάου, δεν παρουσιάζει την εικόνα που πρέπει. Στο ένα μάρμαρο άρχισαν να μη διαβάζονται τα ονόματα των πεσόντων και το άλλο πρέπει να αντικατασταθεί αφού έχει σπάσει σε πολλά σημεία του. Το δραστήριο Εκκλησιαστικό Συμβούλιο ή ο Πρόεδρος της Κοινοτήτάς μας, ας κάνουν σύντομα το χρέος τους.

Ο κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΡ. ΖΕΡΒΑΣ

Ο κατάλληλος άνθρωπος στην κατάλληλη θέση αποδείχτηκε ο εξαιρετος συμπατριώτης μας ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΡ. ΖΕΡΒΑΣ. Από όταν ανέλαβε τον Τομέα της καθαριότητας του χωριού μας, αυτό παρουσιάζει ικανοποιητική εικόνα. Συγχαρητήρια λοιπόν στο φίλο Παναγιώτη Ζέρβα.

ΑΝΤΙΠΑΛΟΤΗΤΕΣ

Ξενώνες μικρής δυναμικότητας λειτουργούν τα τελευταία χρόνια και

στους Καλαρρύτες και στο Συρράκο. Ένα καλό βήμα για την Τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

Δεν είναι όμως σωστό, αν όπως πληροφορούμαστε οι επιχειρηματίες του ενός χωριού να αντιπολιτεύονται τους επιχειρηματίες του άλλου, επί ζημιά και των δύο χωριών. Δεν δημοσιοποιούμε βέβαια σήμερα σχετικές ενέργειες, θα το πράξουμε όμως, αν δεν σταματήσουν.

ΠΕΤΡΕΣ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Δύο τοίχοι παρακειμένων ιδιοκτησιών, έχουν πέσει στους πεζόδρομους του χωριού παρεμποδίζοντας τη διέλευση των κατοίκων και των φορητών ζώων. Ο ένας στην Κασαρεία και ο άλλος στο δρόμο από τη βρύση Φίτρου προς την πλατεία τίου χωριού. Καλείται η Κοινοτική Αρχή να κάνει το καθήκον της.

ΖΗΜΙΕΣ ΣΕ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

Καινούργιο φρούτο κι αυτό στους φιλήσυχους Καλαρρύτες. Αυτοκίνητο εν στάσει υπέστη ζημιές από ανθρώπινη επέμβαση. Δεν ξέρουμε τους λόγους που ώθησαν το άγνωστο άτομα να διαπράξει μια τέτοια αυθαιρεσία. Πάντως ενέργειες σαν αυτή έχουν δυσμενείς συνέπειες στην καλή εικόνα του χωριού μας στους ξένους. Ας είμαστε περισσότερο προσεκτικοί στο μέλλον.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Καλαρρυτινοί αγιογράφοι μέχρι το 1821

Το ιστορικό χωριό μας, στην πορεία της ζωής του δεν ανέδειξε μεγάλους άνδρες και γυναίκες μόνο στην Πολιτική, στα Γράμματα, στις Επιστήμες, τις Τέχνες και στις προσφορές προς την Πατρίδα, αλλά ανέδειξε και μεγάλους αγιογράφους, που τα ανεπανάληπτα έργα τους σώζονται ακόμη και μέχρι σήμερα.

Η εργασία μου αυτή, που αναφέρεται στους Καλαρρυτινούς Αγιογράφους μέχρι το 1821, ήταν αρκετά δύσκολη, αφού αναγκάστηκα να ερευνήσω πάνω από 35 βιβλία. Ας δούμε όμως ποιοί ήταν οι Καλαρρυτινοί Αγιογράφοι μέχρι το 1821:

Γεώργιος:

Από τους Καλαρρύτες του νομού Ιωαννίνων. Μαζί με τον αδελφό του Στέργιο ιστόρησε το 1737 το παρεκκλήσιο του Προδρόμου της Μονής Βυλίζης κοντά στους Καλαρρύτες. Με τη συνεργασία πάλι του αδελφού του, φιλοτέχνησε, το 1748 την εικόνα τίου Αγίου Νικολάου στον ομώνυμο ναό της Ρεντίνας. Την υπογραφή του διαβάζουμε επίσης σε εικόνα του Προδρόμου, του 1734, στην εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στους Λογγάδες (τ. Αδραμίστα) της επαρχίας Δωδώνης.

Ζούκης Δημήτριος

Από τους Καλαρρύτες του νομού Ιωαννίνων. Εκτός από αγιογράφους υπήρξε και μουσικός. Το 1783 τοιχογράφησε το ναό του Αγίου Αθανασίου στην Καστανιά της Καλαμπάκας. Το 1784 με τη βοήθεια του μαθητή του Γεωργίου, τοιχογράφησε το νάρθηκα της Μονής της Υπαπαντής στα Μετέωρα. Στα Μετέωρα έχουμε επίσης φορητές εικόνες του στη Μονή της Αγίας Τριάδας. Εξάλλου, με την υπογραφή του υπάρχει εικόνα του Αρχαγγέλου Μιχαήλ,

Γράφει ο Κων/ρος Β. Μπαρμπούτης

του 1808, στο ναό του Αγίου Αθανασίου στο Μονοδένδρι Ζαγορίου.

Ιωάννης

Από τους Καλαρρύτες του νομού Ιωαννίνων. Το 1761, μαζί με τον αδελφό του Στέργιο, ιστόρησε το παρεκκλήσιο των Αγίων Πάντων κοντά στο ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στην Καλαμπάκα.

Νικόλαος

Από τους Καλαρρύτες του Νομού Ιωαννίνων. Το 1714 συνεργάστηκε με τον αναγνώστη Απόστολο και το γιό του ιερέα Χρήστο για την τοιχογράφηση του καθολικού της Μονής του Αγίου Γεωργίου στο Βουργαρελι του νομού Άρτας.

Παπαδήμος Γεώργιος του Ιωάννου

Από τους Καλαρρύτες. Την υπογραφή του φέρει εικόνα της Παναγίας της Οδηγήτριας, του 1815, στη Μονή της Ευαγγελίστριας στα Άνω Πεδινά (τ. Άνω Σουδενά) του νομού Ιωαννίνων.

Στέργιος

Από τους Καλαρρύτες του νομού Ιωαννίνων. Μαζί με τον αδελφό του Γεώργιο ιστόρησε, το 1737 το παρεκκλήσιο του Προδρόμου της Μονής Βυλίζης κοντά στους Καλαρρύτες. Με τη συνεργασία πάλι του αδελφού του, φιλοτέχνησε, το 1748, την εικόνα του Αγίου Νικολάου στον ομώνυμο ναό της Ρεντίνας.

Στέργιος

Από τους Καλαρρύτες του νομού Ιωαννίνων. Το 1761 μαζί με τον αδελφό του Ιωάννη, ιστόρησε το παρεκκλήσιο των Αγίων Πάντων κοντά στο ναό της

Η εικόνα του Χριστού στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Σκλίβανης (έτος κτίσεως 1690), Η εικόνα αγιογραφήθηκε από Καλαρρυτινό αγιογράφο το έτος 1737. Κοιμήσεως της Θεοτόκου στην Καλαμπάκα. Αγνωστη είναι η σχέση του με τον λίγο παλαιότερο συγχωριανό του Στέργιο, που με τον αδελφό του Γεώργιο ιστόρησε το 1737 το παρεκκλήσιο του Προδρόμου στη Μονή Βυλίζης.